

Print 5 sept 1887
Pärnu Foto

L. Pärnu Läht-raamat

no 567 8 9
567 Kalender

1887

aasta jaoks, millel 365 päeva on.

Trükitud kirjutaja ning wäljaandja M. Lõnissoni kulguga.

M. Lõniss

Märkide ja lühendatud sõnade seletus.

 = noor kuu, = esimene weerand,
 = täis kuu, = viimne weerand.

Р. = Pühapäew, — p. = päew ja pärast,
— h. = hommikul, — e. l. = enne lõunat,
— p. l. = pärast lõunat, — õ. = õhtul, —
** = kroonu- ehk kiriku- püha, — * = mälestuse
päew, mida üksnes Wene usulised pühitsewad,
— k. = kell, — t. = tund, — m. = minut. —
Kus inimeste nimede järel „n“ tähed seisawad,
need on naesterahwa, aga kus „m“ tähed seisa-
wad, need on meesterahwa nimed.

Aasta aegade algused.

Kewade algab 8-mal Jaastul.

Suwi algab 9-mal Jaanil.

Sügise algab 11-mal Mihkkel.

Talwe algab 10-mal Jõulul.

Warjutused.

Aastal 1887 warjutatakse päikest kaks korda ja kuud ka kaks korda. Nendest on meile teine kuu warjutamine ja ka teine päikese warjutamine nähtaw. Kuu warjutamine on 22-sel Heinal, algab õhtu kell 9, 5 min. ja lõpeb kell 11, 42 min. — Päikese warjutamine on 7-mal Jõikusel, algab hom. kell 4, 44 min. ja lõpeb k. 9, 39 m.

Alegade arvud.

	Aastat.
Jeesuse Kristuse sündimisest	1887
Tartu linna ehitamisest	857
Sakslaste Viivimaale tulemisest	728
Tallina linna ehitamisest	668
Püüsirohu leidmisest	507
Trüki kunsti leidmisest	447
Esimesest waskraha tegemisest	407
Luteruse usu meie maale tulemisest	368
Esimese Gestickeeli raamatu trükkimisest	334
Esimeste hõberublaude tegemisest	242
Wanast kattu ajast	230
Riia- ja Tallina-kuberm. rahwa suurest näljast	192
Peeterburi linna asutamiseft	184
Senati lohtu asutamiseft	176
Gesilaste Wene walitsuse alla saamisest	175
Siinodi asutamiseft	165
Tartu ülikooli asutamiseft	85
Prantslaste Wenemaal käimisest	74
Tallinamaa talurahwa priiiklastimisest	70
Viivimaa talurahwa priiiklastimisest	67
Esimese Gestickeelse ajalehe wäljaandmisest	66
Rõugete panemise hatatusest	55
C. N. Jakobsoni sündimisest	47
Wiimseft hingede kirjutamiseft	29
Talukohtade müügi õiguse kinnituseft	27
Jhu nuhtluse ära keelamisest	24
Aleksandri kooli raha korjamise hatatusest	18
Gesti Kirjameesie Selti esimesest koosolekust	15
Üleüldise wäeteenistuse hatatusest	14
Keisri Aleksandri III. walitsuse hatatusest	6
C. N. Jakobsoni surmast	5

„Kristuse ümberlõikamisest. Luuf. 2, 21.“

**1	Neljas.	Uigu päew. (Määri päew.)	Külmad
2	Reedi	Wõitlus m.	
3	Laup.	Armu n.	

„Joosepi põgenemisest. Matt. 2, 13.“

4	Pühap.	Wirkus m.	 5,1' p. l.
5	Esmas.	Pärja n.	
**6	Teisip.	Kolme l. päew.	ilmad.
7	Reetn.	Die n.	
8	Neljas.	Walgus m.	
9	Reedi	Piisa n.	
10	Laup.	Paawle päew.	

1. P. p. R. „Jeesuse l. põlwest. Luuf. 2, 41.“

11	Pühap.	Õnne n.	 4,41' h.
12	Esmas.	Luige n.	
13	Teisip.	Tiht m.	Tuulene.
14	Reetn.	Flu n.	
15	Neljas.	Säde n.	
16	Reedi	Leide n.	
17	Laup.	Tõnise päew.	

Handwritten signature or name at the bottom of the page.

B mopeerika Jaanari-kuu. 31 päewa.

2

2. P. p. R.	„Kaana l. pulmast. Joan. 2, 1.“	
18 Pühap.	Mlew m.	lund.
19 Esmas.	Gine n. <i>Ein</i>	
20 Teisip.	Raase n.	 10,6' e. l.
21 Keisn.	Tali n.	
22 Neljas.	Hiilgus m.	Parajad
23 Reedi	Saade n.	
24 Laup.	Üksmeel m.	

3. P. p. R. „Sõa pealikust. Matt. 8, 1.“

25 Pühap.	Ladwa n.	talwe
26 Esmas.	Puuduw m.	
27 Teisip.	Wilja n.	 11,54' e. l.
28 Keisn.	Raarel m. 	
29 Neljas.	Rooli n.	ilmad.
30 Reedi	Selkiw m.	
31 Laup.	Meeli n.	

1. tõuseb päike l.	8,50 m.,	lähäb looja l.	8,29 m.
11. "	8,33 "	"	8,52 "
21. "	8,12 "	"	4,17 "

9. P. e. ü. „Töötegijatest. Matt. 20, 1.“

1 Pühap.	Piida n.	Lubab
*2 Esmas.	Riinla päew.	☉ 3,12' h.
3 Teisip.	Anna n.	
4 Restn.	Jullgus m.	
5 Neljas.	Rahu n.	
6 Reedi	Pant m.	lund.
7 Laup.	Suude n.	

8. P. e. ü. „Külwajast. Luuk. 8, 4.“

8 Pühap.	Pikker m.	Pilwitab.
9 Esmas.	Üendus m.	☉ 11,20' v.
10 Teisip.	Liide n.	
11 Restn.	Waatlus m.	
12 Neljas.	Ohku n.	Tuulene.
*13 Reedi	Wõi päew.	
14 Laup.	Wite n.	

7. P. e. ü. „Kannatamisest. Luuk. 18, 31.“

15 Pühap.	Lootus m.	Kaljatad
-----------	-----------	----------

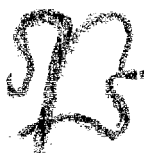
28 Weebruari-tuu. 28 päewa.

16	Esmaš.	Linnu n.	
17	Teisip.	Wastla päew.	fõidu
18	Rešn.	Tuha päew.	
19	Neljaš.	Küllus m.	 2,47' h.
20	Reedi	Luuie n.	
21	Laup.	Nõue n.	ilmad.

1. P. paast. „Kiusatuselt. Matt. 4, 1.“

22	Pühap.	Beetre päew.	
23	Esmaš.	Lehe n.	Luuilene.
24	Teisip.	Madise päew.	
**25	Rešn.	Balwe päew.	 10,18' õ.
**26	Neljaš.	Keisr. šnd. päew.	
27	Reedi	Šlune n.	Lund.
28	Laup.	Mõtelus m.	

	1. tõuseb päike k.	7,45 m.,	lähäb looc k.	4,44 m.
11.	"	7,17	"	5,11 "
21.	"	6,52	"	5,33 "

Paastu=

ehf

2. P. paast. „Mist. Matt. 15, 21.“

1	Pühap.	Mus m.	
**2	Esmas.	R. trooni päew.	Barajad
3	Teisip.	Wiisi n.	
4	Reſkn.	Sõitlus m.	Ⓢ 3,22' p. l.
5	Neljas.	Salli n.	
6	Keedi	Russtus m.	paastu
!!7	Laup.	Jakobs. ſur. p.	

3. P. paast. „Kurja kautusest. Luuk. 11, 14.“

8	Pühap.	Pööri päew.	
9	Esmas.	Dimuleid m.	ilmad.
10	Teisip.	Põlwe n.	
11	Reſkn.	Mats m.	
12	Neljas.	Ringi n.	Ⓢ 5,49' p. l.
13	Keedi	Samm m.	
14	Laup.	Meiu n.	Lubab

4. P. p. „5000. m. sõõtmiseſt. Joan. 1.“

15	Pühap.	Kanna n.	
16	Esmas.	Widewik m.	

M

Märtsi=kuu. 31 päewa.

17	Teisip.	Tiim m.	niisutust. 3,32' p. l.
18	Kesk.	Wõide n.	
19	Neljäs.	Jooks m.	
20	Keedi	Lahkus m.	
21	Laup.	Salgu n.	

5. P. p. „Kr. tiutamiseft. Joan. 8, 46.“

22	Pühap.	Rahuleid m.	Renad
23	Esmas.	Ilma n.	ilmad.
24	Teisip.	Vendes m.	
*25	Kesk.	Maria päem.	
!!26	Neljäs.	Gest. priiuse p.	 7,18' h.
27	Keedi	Astam m.	
28	Laup.	Salmi n.	

„Kristuse sõitmiseft. Matt. 21, 1.“

**29	Pühap.	Balmipuude p.	Sulatab.
30	Esmas.	Silla n.	
31	Teisip.	Tõttus m.	

1.	tõuseb päike f.	6,25 m.,	lähäb looja f.	5,55 m.
11.	"	5,54	"	6,20 "
21.	"	5,26	"	6,43 "

1	Reskn.	Karjalaskmise p.	Wihma.
**2	Neljas.	Suur Neljas p.	 5,43' h.
**3	Keedi	Suur Keedi.	
*4	Laup.	Walmist. päew.	

„Ülestõusmisest. Mart. 16, 1.“

**5	Pühap.	1. Ülest. p.	Tuulene.
**6	Esmas.	2. Ülest. p.	
7	Teisip.	3. Ülest. p.	
8	Reskn.	Pilkus m.	 10,33' e.l.
9	Neljas.	Urwa n.	
10	Keedi	Toode n.	
11	Laup.	Mupu n.	

1. P. p. ü. „Uhmata Loomast. Joan. 20, 16.“

12	Pühap.	Minew m.	Seitlikud
13	Esmas.	Noore n.	
14	Teisip.	Künni päew.	ilmad.
15	Reskn.	Nimetus m.	
16	Neljas.	Dode n.	

21

Aprilli-kuu. 30 päewa.

17	Reedi	Nõuuleid m.	
18	Laup.	Sigela n.	Tuulene.

2. P. p. ü. „Seast karjast. Joan. 10, 12.“

19	Pühap.	Uude n.	D 0,40' h.
20	Esmas.	Nähtus m.	
21	Teisp.	Maadi n.	Annab
22	Reesk.	Pärna n.	
23	Neljäs.	Süri päew.	wihma.
24	Reedi	Ste n.	9. kuit
25	Laup.	Tulles m.	

3. P. p. ü. „Üritesest ajast. Joan. 16, 16.“

26	Pühap.	Tunne n.	näbal	Tuult
27	Esmas.	Illmuw m.		
28	Teisp.	Pilgu n.		ja
29	Reesk.	Siidi n.		
30	Neljäs.	Sunni n.		Tormi.

1. tõuseb päike k. 4,54 m., lähäb looja k. 7, 9 m.

11.	"	4,25	"	7,33 "
21.	"	3,58	"	7,56 "

1	Keedi	Wolbri päem.	8.	 9,57' õ.
2	Laup.	Roowi n.	Küli	

4. P. p. ü. „Ar. ära minekust. Joan. 16, 5.“

3	Pühap.	† leidmise p.	näbal	Lubab
4	Esmas.	Tungi n.		
5	Teisip.	Wöte n.		
**6	Kesk.	Tr. pär. j. p.	7. Küli	sooja.
7	Keljas.	Lilli n.		
8	Keedi	Kiik m.		
*9	Laup.	Nigula päem.		

5. P. p. ü. „Palumiseft. Joan. 16, 23.“

10	Pühap.	Teeni n.	näbal	 0,45' h.
11	Esmas.	Wahwus m.		
12	Teisip.	Waali n.		
13	Kesk.	Dilme n.	6. Küli	Pilgutab
**14	Keljas.	Taewamin. p.		
**15	Keedi	K. krooni. p.		
16	Laup.	Muuleid m.		wihma.

22

Mai=kuu.

31 päeva.

6. p. p. ü. „Rõemustajast. Joan. 15, 26.“

17	Pühap.	Saare n.	6. küli nädal	 6,59' h.
18	Esmas.	Oleks m.		
19	Teisip.	Seldena n.	5. küli	Renad küli ilmad.
20	Keskn.	Muutus m.		
21	Neljas.	Raami n.		
22	Reedi	Näitlus m.		
23	Laup.	Buude n.		

„Waimu walamisest. Joan. 14, 23.“

**24	Pühap.	1. Nelipüha.	nädal	 0,18' h.
**25	Esmas.	2. Nelipüha.		
26	Teisip.	3. Nelipüha.	4. küli	Riputab wihma.
27	Keskn.	Mina n.		
28	Neljas.	Wilf m.		
29	Reedi	Uuli n.		
30	Laup.	Ülendus m.		

„Nikodeemusest. Joan. 3, 1.“

**31 Pühap. | Kolmain p. | |

1.	tõuseb päike f.	3,33 m.,	lähäb looja f.	8,20 m.
11.	"	3,13	"	8,42 "
21.	"	2,56	"	9, 1 "

1	Esmas.	Armuleid m.	nädal	3,14' p. l.
2	Teisip.	Siine n.		
3	Rektn.	Jõuus m.		
4	Neljäs.	Armi n.		
5	Reedi	Pooli n.		
6	Laup.	Saak m.		
			3. kätt	Soojad päewad.

1. p. p. R. „Nikkasi ja waesest. Luuk. 16, 19.“

7	Pühap.	Uusi n.	nädal	0,32' p. l.
8	Esmas.	Sulew m.		
9	Teisip.	Pööri päew.		
10	Rektn.	Nuttus m.		
11	Neljäs.	Miili n.		
12	Reedi	Möetlus m.		
13	Laup.	Wile n.	2. kätt	Annab mürinal mihma.

2. p. p. R. „Ohtusöömaajast. Luuk. 14, 26.“

14	Pühap.	Algus m.	nädal	11,41' e. l.
15	Esmas.	Wiide n.		
16	Teisip.	Luusus m.		
				Tuulene.

J

Juuni=kuu. 30 päewa.

17	Restk.	Wirga n.	dal 1. kuu	Pilwitab.
18	Neljas.	Uibileid m.		
19	Keedi	Joone n.		Lubab
20	Laup.	Lausus m.		

3. P. p. R. „Radund lammaft. Luul. 15, 1.“

21	Pühap.	Silja n.	nädal	wihma.
22	Esmas.	Maks m.		
23	Teisip.	Hüie n.		 10,14' e.l.
**24	Restk.	Jaani päew.		
25	Neljas.	Wiuu n.		Palawad
26	Keedi	Balk m.		
27	Laup.	7-me magaja p.		

4. P. p. R. „Armuliſeſt olekuſt. Luul. 6, 36.“

28	Pühap.	Kullafe n.	
*29	Esmas.	Peeter=Pauli p.	päewad.
30	Teisip.	Laane n.	

1.	touſeb päite f.	2,46 m.,	lähäb looja f.	9,14 m.
11.	"	2,45	"	9,17 "
21.	"	2,54	"	9,14 "

1	Refn.	Laulu n.	☾ 8,37' e. l. Wihma.
2	Neljas.	Seina-Marja p.	
3	Reedi	Sieleid m.	
4	Laup.	Saani n.	

5. P. p. R. „Kala saagist. Luuk. 5, 1.“

5	Pühap.	Lin k m.	Soomitud
6	Esmaš.	Kaasu n.	
7	Teisip.	Waihus m.	☉ 10,30' s. ilmad.
8	Refn.	Willa n.	
9	Neljas.	Salk m.	
10	Reedi	7-me wenna p.	
11	Laup.	Põhja n.	

6. P. p. R. „Sigušest. Matt. 5, 20.“

12	Pühap.	Lõpp m.	Tuulene.
13	Esmaš.	Marete päero.	
!!14	Teisip.	Sakobsoni snd. p.	☾ 4,10' p. l. Annab
15	Refn.	Tõde n.	
16	Neljas.	Kalew m.	
17	Reedi	Külwi n.	

Suuli=kuu. 31 päewa.

18 Laup.	Koofi n.	fooja
7. P. p. R. „4000 m. sötmitsest. Mark. 8, 1.“		
19 Pühap.	Antus m.	
20 Esmas.	Linda n.	wihma.
21 Teisip.	Kiirus m.	
**22 Keisn.	Keiserinna n. p.	 10,20' ö.
23 Neljas.	Kõemuleid m.	
24 Keedi	Enne n.	Kenad
25 Laup.	Jakobi päew.	

8. P. p. R. „Wale prohmetidest. Matt. 7, 15.“		
26 Pühap.	Kõide n.	soojad
27 Esmas.	Muna n.	
28 Teisip.	Lepitus m.	
29 Keisn.	Olewi päew.	ilmad
!! 30 Neljas.	Koidula sr. p.	
31 Keedi	Märtus m.	 1,16' ö.

1. tõuseb päike	f. 3, 6 m., lähäb	looja	f. 9, 3 m.
11.	„	3,26	„ 8,45 „
21.	„	3,47	„ 8,23 „

1 Laup.	Lõpeleid m.	Tuulene.
9. P. p. R.	„Majapidajast. Luuk. 16, 1.“	
2 Pühap.	Aste n.	Soojad
3 Esmas.	Heitlus m.	
4 Teisip.	Rauna n.	päewad.
5 Keisn.	Asutus m.	
*6 Neljas.	Kr. selet. päew.	
7 Reedi	Maani n.	 7,18' h.
8 Laup.	Ühendus m.	
10. P. p. R.	„Säävitamifest. Luuk. 19, 41.“	
9 Pühap.	Süide n.	
10 Esmas.	Lauritse päew.	Annab
11 Teisip.	Olga n.	
12 Keisn.	Soowitus m.	
13 Neljas.	Anton m.	 10,1' õ.
14 Reedi	Maade n.	
*15 Laup.	Küli M. päew.	wihma.
11. P. p. R.	„Tõlnerist. Luuk. 18, 9.“	
16 Pühap.	Rõemulus m.	
17 Esmas.	Mõede n.	Pilwitab.

Augusti=kuu. 31 päewa.

18	Teisip.	Noorus m.	
19	Reikn.	Warju n.	Tuulene.
20	Neljas.	Põhjus m.	
21	Keedi	Waade n.	 0,52' p. l.
22	Laup.	Lõbudus m.	

12. P. p. R. „Kurdist. Mark. 7, 31.“

23	Pühap.	Weere n.	
24	Esmas.	Wirtle päew.	Renad
25	Teisip.	Pete n.	
26	Reikn.	Priius m.	
27	Neljas.	Cha n.	ilmad.
28	Keedi	Wabadus m.	
*29	Laup.	Joan. surma p.	 4,43' p. l.

13. P. p. R. „Galastajast. Suuf. 10, 23.“

**30	Pühap.	Keisri nime p.	Annab
31	Esmas.	Maimu n.	

1.	tõuseb päite f.	4,13 m.,	lähäb looja f.	7,55 m.
11.	"	4,36	"	7,27 "
21.	"	4,59	"	6,58 "

1	Teisip.	Rutuleid m.	rabinal
2	Reſkn.	Wilgu n.	
3	Neljaſ.	Šhkun m.	wihma.
4	Reedi	Liisu n.	
5	Laup.	Tulew m.	 3,39' p. l.

14. P. p. R. „Bidali töbisest. Luuf. 17, 11.“

6	Pühap.	Kiine n.	
7	Esmaſ.	Laul m.	Kenad
*8	Teisip.	Maria ſünd. p.	
9	Reſkn.	Tähte n.	
10	Neljaſ.	Dotuſ m.	päewad.
11	Reedi	Pööri päew.	
12	Laup.	Arw m.	 6,48' h.

15. P. p. R. „Manmonaſt. Mat. 6, 24.“

13	Pühap.	Kiide n.	Pilwitab.
*14	Esmaſ.	Kisti ülend. p.	
15	Teisip.	Pilwe n.	
16	Reſkn.	Wöit m.	Tuulene.

Septembri-kuu. 30 päeva.

17	Neljas.	Milla n.	Soomi
18	Reedi	Juur m.	
19	Laup.	Kiire n.	järele

16. P. p. R. „Maini l. furnust. Luuk. 7, 11.“

20	Pühap.	Rõemu n.	 5,27' h.
21	Esmas.	Mateuse päew.	
22	Teisip.	Osaleid m.	ilmad.
23	Keskn.	Marga n.	
24	Neljas.	Leidus m.	
25	Reedi	Leili n.	Kiisutab.
*26	Laup.	Joan. õpet. päew.	

17. P. p. R. „Beetõbisest. Luuk. 14, 1.“

27	Pühap.	Laasi n.	
28	Esmas.	Satatus m.	 6,37, h.
29	Teisip.	Mihkle päew.	
30	Keskn.	Kuude n.	Tuulene.

1.	tõuseb päike k.	5,24 m.,	lähäb looja k.	6,26 m.
11.	„	5,47	„	5,56 „
21.	„	6,10	„	5,27 „

*1	Neljas.	Maria kaitzm. p.	Ilmad
2	Keedi	Anaileid m.	
3	Laup.	Sulu n.	hakkawad

18. P. p. R. „Suuremaft käsust. Matt. 22, 34.“

**4	Pühap.	Õvikuse püha.	 0,15' h. jähedamaks minema.
5	Esmas.	Hind m.	
6	Teisip.	Maali n.	
7	Rešn.	Kulla n.	
8	Neljas.	Märk m.	
9	Keedi	Kooli n.	
10	Laup.	Usstus m.	

19. P. p. R. „Salwatud inimesest. Matt. 9, 1.“

11	Pühap.	Särarw m.	 7,25' õ. Kaputab wihma.
12	Esmas.	Paiste n.	
13	Teisip.	Hoole n.	
14	Rešn.	Püie n.	
15	Neljas.	Waluleid m.	
16	Keedi	Minda n.	
17	Laup.	Meta n.	

Oktoobri=kuu. 31 päewa.

20. P. p. R. „Pulma riidest. Matt. 23, 1.“

18	Pühap.	Luuka päew.	
19	Esmas.	Külle n.	 11,10, 5.
20	Teisip.	Langes m.	
21	Kesk.	Lusti n.	Pilwitab.
*22	Neljas.	Kaas. Maria p.	
23	Keedi	Langu n.	Tuulene.
24	Laup.	Sündus m.	

21. P. p. R. „Kuninga mehest. Joan. 4, 47.“

**25	Pühap.	Utu puhast. p.	Lubab
26	Esmas.	Suutus m.	
27	Teisip.	Kirja n.	 6,42' p. I.
28	Kesk.	Sõudem m.	
29	Neljas.	Tõte n.	räitsakat.
30	Keedi	Puhtus m.	
31	Laup.	Marja n.	Külmetab.

1.	tõuseb päike k.	6,33 m.,	lähäb looja k.	4,57 m.
11.	"	6,59	"	4,29 "
21.	"	7,25	"	4, 3 "

22. P. p. R. „Kawalast sulaseft. Matt. 18, 23.“

1 Pühap.	Pühade päew.	Puhub
2 Esmas.	Singede päew.	
3 Teisip.	Miidi n.	 9,48' e. l.
4 Restn.	Arwatus m.	
5 Neljas.	Loode n.	tuult
6 Keedi	Sseleid m.	
7 Laup.	Sõude n.	ja

23. P. p. R. „Kohiturahast. Matt. 22, 15.“

8 Pühap.	Lõbuleid m.	
9 Esmas.	Kalli n.	
10 Teisip.	Mardi päew.	 0,23' p. l.
11 Restn.	Eie n.	
12 Neljas.	Soones m.	annab
13 Keedi	Enda n.	
**14 Laup.	Keiserinna süin. p	lund.

24. P. p. R. „Jairuse tütreft. Matt. 9, 18.“

15 Pühap.	Duna n.	
16 Esmas.	Tundus m.	Pilwitab.

Novembri=kuu. 30 päeva.

17	Teisip.	Hulga n.	 5,0' p. l.
18	Reetn.	Hoolus m.	
19	Neljäs.	Laine n.	Tuulene.
20	Keedi	Dks m.	
*21	Laup.	Maria ohw. p.	

„Rautamisest. Matt. 24, 15.“

**22	Pühap.	Surnute püha.	Bihmustab.
23	Esmas.	Soode n.	
24	Teisip.	Tugemus m.	 4,50' h.
25	Reetn.	Kadri päew.	
26	Neljäs.	Claw m.	
27	Keedi	Hella n.	
28	Laup.	Seadlus m.	

„Kristuse sõitmisest. Matt. 21, 1.“

29	Pühap.	1. Kr. tulem. p.	Jaani
30	Esmas.	Andrese päew.	

1.	tõuseb päike	†. 7,52 m.,	lähäb looja	†. 3,36 m.
11.	"	8,16	"	3,17 "
21.	"	8,39	"	3, 1 "

1	Teisip.	Kate n.	 9,1' 5. sõitu.
2	Keskn.	Palmi n.	
3	Neljas.	Sooja n.	
4	Reedi	Kink m.	
5	Laup.	Pandi n.	

2. R. t. P. „W. p. märkideft. Luuk. 21, 25.“

**6	Pühap.	Tr. pär. nim. p.	Annab 8,41' 5. lund.
7	Esmas.	Kindlus m.	
8	Teisip.	Piire n.	
9	Keskn.	Osavus m.	
10	Neljas.	Pööri päem.	
11	Reedi	Juta n.	
!!12	Laup.	Koidula fd. p.	

3. R. t. P. „Joan. wangistuseft. Matt. 11, 2.“

13	Pühap.	Muude n.	Külmad ilmad.
!!14	Esmas.	Kreuzwaldi f. p.	
15	Teisip.	Tõeleid m.	
16	Keskn.	Gele n.	
17	Neljas.	Lank m.	

Detsembri-kuu. 31 päeva.

18 Keedi	Rahu n.	 9,54' e. l.
19 Laup.	Säte n.	

4. R. t. P.	„Joan. tunnistusest. Joan. 1, 19.“	
20 Pühap.	Liif m.	
21 Esmas.	Tooma päev.	Tuulene.
22 Teisip.	Helmi n.	
23 Keskn.	Sonneleid m.	
24 Neljas.	Tamm m.	
**25 Keedi	1. Jõulu püha.	 1,22' p. l.
**26 Laup.	2. Jõulu püha.	Renad

„Ennistuse nägemisest. Luuk. 2, 33.“		
27 Pühap.	3. Jõulu püha.	pühade
28 Esmas.	Süita laste p.	
29 Teisip.	Viia n.	
30 Keskn.	Beatus m.	ilmad.
31 Neljas.	Kaunis m.	

1. tõuseb päike k.	8,53 m.,	lähäb looja k.	2,56 m.
11. " "	9, 1 "	"	2,58 "
21. " "	8,53 "	"	3, 1 "

Kroonu pühad.

- 1) 26-mal Künlal, Keisri Härra Aleksander III. Aleksandrowitshi sündimise päew.
 - 2) 2-sel Waastul, Keisri Härra Aleksander III. Aleksandrowitshi walitsuse hakatuse päew.
 - 3) 6-mal Lehel, Troonipärija Nikolai Aleksandrowitshi sündimise päew.
 - 4) 15-mal Lehel, Keisri Härra Aleksander III. Aleksandrowitshi ja Keisri Kaasa Maria Weodorowna kroonimise päew.
 - 5) 22-sel Heinal, Keisri Kaasa Maria Weodorowna nime päew.
 - 6) 30-mal Lõikufel, Keisri Härra Aleksander III. Aleksandrowitshi nime päew.
 - 7) 14-mal Talwel, Keisri Kaasa Maria Weodorowna sündimise päew.
 - 8) 6-mal Jõulul, Troonipärija Nikolai Aleksandrowitshi nime päew.
-

Keisri lähemad sugulased.

Aleksander Kolmas Aleksandrowitsh, Weneriigi Keiser ja Tšewaltšewa, Poolamaa kuningas, Soomemaa suurmüsti j. n. e. j. n. e., sündinud 26-mal Küinlal 1845, walitseb 1-mesest Jaastust 1881. — Tema abikaasa:

Maria Weodorowna, Weneriigi Keiserinna — Daani kuninga tütar, sünd. 14-mal Talwel 1847, — laulatatud 28-mal Wiinal 1866.

Nende lapsed:

1. Suurmüsti ja troonipärija Nikolai Aleksandrowitsh, sünd. 6-mal Lehel 1868.
2. Suurmüsti Georg Aleksandrowitsh, sünd. 27-mal Jüiril 1871.
3. Suurmüstinna Kseenia Aleksandrowna, sünd. 25-mal Jaastul 1875.
4. Suurmüsti Mihail Aleksandrowitsh, sünd. 22-sel Talwel 1878.
5. Suurmüstinna Olga Aleksandrowna, sünd. 1-mesel Jaanil 1882.

Keisri Härra wennad ja lapsed.

1. Suurmüsti Wladimir Aleksandrowitsh, sünd. 10-mal Jüiril 1847. Tema abikaasa: Suurmüstinna Maria Pawlowna, sünd. 2-sel Lehel 1854, laulatatud 16-mal Lõikusel 1874.

2. Suurwürst Aleksei Aleksandrowitsh, sünd. 2-sel Märil 1850.
3. Suurwürstinna Maria Aleksandrowna, sünd. 5-mal Wiinal 1853, laulatatud 1874 Inglise printsi Alfred v. Ebinburgi abikaasaks.
4. Suurwürst Sergei Aleksandrowitsh, sünd. 29-mal Jüiril 1857.
5. Suurwürst Paawel Aleksandrowitsh, sünd. 21-mesel Mikkel 1860.

D. res ma

Keisri Härra onud ja tädi.

1. Suurwürst Konstantin Nikolajewitsh, sünd. 9-mal Mikkel 1827. Tema abikaasa on Saksen-Altenburi härtsogi õde Aleksandra.
2. Suurwürst Nikolai Nikolajewitsh, sünd. 27-mal Heinal 1831, laulatatud 1856 Oldenburgi printsi tütre Aleksandra Petrovnaaga.
3. Suurwürst Mihail Nikolajewitsh, sünd. 13. Wiinal 1832, laulatatud Baabeni printsessi Olga Weodorownaga 16-mal Lõikusel 1857.
4. Suurwürstinna Olga Nikolajewna, sündinud 30-mal Lõikusel 1822, laulatatud Würtembergi kuningaga 1-sel Heinal 1846.

Erubus no 3?
Leibig u w p z

Posti seadused.

Raha-kirjad, patid ning muud hinnaväärilised paberid võetakse igal päeval enne lõunat kell 9-ksa kuni kella 1-ni vastu. Kõiki liht-kirjaid, kui neil rastuse järele postmargid peal on, võib igal ajal selle jaoks väljapantud kastide sisse panna. Kõiki kirjaid, mis võera maadesse lähemad, piab ülemal nimetatud päewadel enne lõunat postkontoris ära-antama. Neil samadel päewadel antakse ka tulnud rahakirju ja kinnitatud pakkisi postkontorist kätte. Kirja- ehk paki-wastuwõtja, kes ise kirjutada ei mõista, piab omale kirjutaja ligi wõtma, kes posti-raamatusse vastu wõtmise üle tunnistuse kirjutab.

Eesti linnade inimeste arvud.

Tallinas elab 52000, Tartus 33000, Pärnus 13000, Rakweres 4200, Wiljandis 3700, Kuresaares 3400, Haapsalus 3000, Wõrus 2700, Väikes 2200, Baltiskis 1000 inimest. 1865

Laada päewade näitaja.

Nääri-tuus:

7-mal Riias 3 päewa, Wõrus 3 päewa, Tartus 3 näd., Orgital (Märjamaa kih.) 2 päewa. Heinastes 2 päewa. 8-mal Walgas 2 p. 10-mal Haapsalus 2 päewa. 17-mal Koluweres (Kullamaa kih.) 2 p. 25-mal Pärnus ja Wiljandis

*Dore mi po j... la... ja...
Li... po. mi... D...*

3 p. 26-mal Reblastes (Mihkle kih.) 2 p.
27-mal Rafweres 2 päewa.

Rüinla-tuus:

2-sel Baltiskas 2 p., Wiljandis ja Walgas 8 p.,
Wõrus 1 p. 4-mal Tartus 2 p. 6-mal Paides
2 p., Narwas 4 p. Audrus, Keedel enne Wastla-
päewa. Lihulas, Esmaspäewal enne Wastlapäewa.
15-mal Wiljandis 3 p., Riias 8 p. 18-mal Jõh-
wis 3 p. 20-mal Riiviloo kõrtsi juures (Harju-
Jaani kih.) 2 päewa. 22-sel Wõrus 8 p. 25-mal
Wolmaris 2. p.

Paastu-tuus:

Raplas, esimesel selle kuu Esmaspäewal, 2 p.
Keila kiriku juures, Esmaspäewal pärast kolman-
dat paastu püha, 2 p. 10-mal Wastnarwas 3. p.,
Peeterburi kuberm. Duduma kreisis Strägowa
kiriku juures. 14-mal Kuresaarec 1 p. 15-mal
Kokora mõisas, Kallaste külas 2 p. — Walgutas
(Rannu kih.) Neljapäewal enne Suurt Neljas-
päewa, 2 p.

Jüri-tuus:

Wiljandis ja Paides, Neljaspäewal pärast Lihawõtte pühi, 2 p. — Rafweres, Esmaspäewal pärast Lihawõtte pühi, 2 p. — Palmfis, (Kadrina kih.) Restnädalal pärast Lihawõtte pühi, 3 p. 10-mal Wõrus 2 p. — Pärnus, igal Esmaspäewal ja

Teisipäeval enne Jüri päewa. 19-mal Mamas-
tenis (Kanepi kih.) 1 p. 20-mal Rujas ja Unia
mõisas (Harju-Jaani kih.) ja Nuustakul 2 p.
25-mal Wana Safenhowis 1 p. 28-mal Illingis
(Wastfjeltina kih.) 1 p.

Sehe=kuus:

1-sel Karilatsis 2 p. — 9-mal Wööbhus (Kä-
pina kih.) 2 päewa.

Jaani=kuus:

10-mal Mustwee alewis 3 p., Wõnnus 8 p.
16-mal Ratweres 1 p. 20-mal Riias 3 näd.,
Wõrus 1 p., Tallinas 2 näd. ja Palmfis (Ka-
drina kih.) 3 p. 22-sel Paides ja Wiljandis 2
p. 27-mal Walgas 1 p., Tallinas 8 p. 29-mal
Tartus ja Tarwastus.

Seina=kuus:

2-sel Pärnus ja Karffis 2 p. 10-mal Kure-
saares 10 p. 20-mal Riias 3 p., Pärnus 3
nädalat. 26-mal Wolmaris 1 päev.

Loikuse=kuus:

1-sel Saaremaal Sere mõisas 3 p. 10-mal Wal-
gas ja Lemsalis 1 p. 15-mal Helmes 2 p. 24-mal
Rujas 1 p., Wastsemõisas (Suure-Jaani kih.)

2 p. 28-mal Wõrus ja Kilingis (Saarde kih.)
 1 p. 29-mal Lelles (Wändra kih.) 2 p.

Mihkle-tuus:

1-sel Kuresaares ja Torgu mõisas. 2-sel Tam-
 mistes ja Abjas 2 p. 4-mal Räpinas 2 p. 5-mal
 Ruhjas 2 p. 6-mal Taageperas 1 p. 8-mal Rõuge
 ja Põlwe kiriku juures 1 p. 9-mal Kastnas (Tõs-
 tama kih.) 1 p. 10-mal Oldres (Helme kih.), Sür-
 gaweres ja Paines 2 p., Mühumaal 4 p. ja Mõ-
 nistes 1 p. 13-mal Pööraweres ja Wana-Ants-
 mõisas 1 p. 14-mal Saapsalus 2 p. 15-mal
 Beeterburi kubermangus Duduma kreisis Strä-
 gowa Luteri usu kiriku juures, Kuresaares, Põlt-
 samaal ja Koorte mõisas 2 p. 16-mal Aire-
 pis (Rõngu kih.) 2 p. 18-mal Andrus 1 p.
 20-mal Wändras 2 p., Narwas 3 p. 21-sel
 Sännas ja Wolmräs 1 p., Baltiskas 2 p. 22-sel
 Palsmis (Kadrina kih.) 3 p. — Pärnus, Es-
 maspäewal ja Teispäewal enne Mihkle päewa.
 24-mal Wiljandis, Wõrus ja Lihuias 2 p. 26-
 mal Tallinas ja Kuresaares 3 p. 29-mal Mats-
 kiwil ja Walgas 1 p., Tartus, Rakweres, Keilas
 ja Reblastes 3 p., Kawanurmes (Wastfeliina kih.)
 2 p. — Jõeleftmes, nädal pärast Mihkle päewa.
 — Raplas esimesel Reedel pärast Mihkle päewa.

Wiina-kuus:

1-sel Raarmas, Heinastes ja Kuresaares 3 p. 4-mal Kolumeres, Jõhwis ja Nuustakul 2 p. 5-mal Wõõbsus ja Uwinurmes 2 p. 6-mal Tarwastus ja Lutsnikus 2 p. 7-mal Wõrus 3 p. 9-mal Lemsalis ja Taalis (Tori kih.) 2 p. 10-mal Kõus ja Kassinurmes 1 p., Moisekatfis (Põlwe kih.) 2 p. 11-mal Laatres 2 p. 15-mal Lustiweres ja Westemõisas 2 p. 16-mal Wõnnus 2 p. 18-mal Sintis ja Mõnistes 1 p. 20-mal Loobus (Wastfeliina kih.) ja Kõusas (Wändra kih.) 2 p. 22-sel Nisfis 3 p. 28-mal Wolmaris 3 p. — Jõgewal (Latuse kih.) 2 p.

Talwe-kuus:

1-sel Tartus 2 p. 6-mal Pattis 1 p. 10-mal Ruhjas, Paides ja Wõrus 2 p., Mustwees 3 p. 15-mal Woltwetis ja Wigalas 2 p. 20-mal Walgas 2 p. 25-mal Wiljandis ja Wilmris 3 p.

Jõulu-kuus:

1-sel Wastnarwas 3 p., Matskivil (Kodawere kih.) 1 p. 5-mal Põõraweres (Tatobi kih.) 1 p. 6-mal Wõõbsus 1 p. 10-mal Riias 4 näd. — Märjamaa kiriku juures, Esmaspäewal pärast kolmandat Kristi. tulem. püha, 2 p. — 16-mal Paides 2 p. — Pärnus Esmaspäewal ja Tetspäewal enne Jõulu pühi. — 27-mal Walgas 10 p.

Naudite teadustused.

Pakkide vastu võtmine lõpeb 10 minutit, aga pileтите müümine 5 minutit enne ära sõitmist otša. Sõidu pilet maksab ükši selleks korraks, kui ta on ostetud; kes pärast pileti ostmist viibib ja rongi lasseb ära minna, see on ostetud pileti õiguse kaotanud ja piab kui ta edasi tahab sõita, uue pileti ostma. — Iga reisija võib 2 leistikat hinnata kaasa võtta. — Lapsed, alla viie aasta saavad maksuta edasi viitud. Lapsed 5—10-ne aastased, maksavad I. ja II. klassis poole hinda, aga III. klassis $\frac{1}{4}$ sõidu hinnast. — Pool-jaamades antakse piletid kuni päris jaamani; kes kaugemale tahab sõita, piab sealt jälle omale pileti ostma. — Dösel ei peeta pool-jaamade juures rongi mitte kinni.

*Tubal...
K... ..*

Lisa

Soowimised aasta algusel.

Mitmel pool on wiisiks saanud, et inimesed aasta algupäewal, kui ka mõnel muul tähtjamal ajal, teine teisele käiwad õnne soowimas. Ka mina, nende ridade kirjutaja, tahaksin oma lugejatele ja Eesti rahwale õitsemat õnne soowida. Aga kuidas ma seda pian tegema? Kas iga lehe külje peale kirjutama: „Soowin head uut aastat ja kõige paremat õnne!“ Ehk jälle: „Kaswagu teie kari-loomad ja iginegu heaste kõik siisetulekud!“ — Ei! ja weel kord ei! Niisugustest soowimistest ei tuleks mingisugust tulu, waid nad jääksiwad ainult kenaks sõnade kõlinalks. Soopis paremaks õnnesoowimiseks arwan ma seda, kui ma tähtsaamalu lugejatele neid põhjusid meelde

tuletan, mis õitsewat õnne aitavad kätte saada. Selleks otstarbeks awaldan järgmisi ütelsi:

1. Mis sa tahad, et inimesed sulle piawad tegema, seda tee sina ka neile!

2. Büia suure hoolega tõe-teed kinni hoida ja ära lase ennast walelikkudest eksitada!

3. Ole hoolas töötegija ning ela kokkuhoidlikult, kasinuses ja puhtuses!

4. Osta ainult niisuguseid asju ning riidid, mis sulle tõeste tarwilikud ning kasulikud on, aga möe pärast ära osta midagi!

5. Ole lahke ja armuline iga õige ja auusa inimese wastu, aga ülekohtustest ning petistest hoiä ennast eemale!

6. Ära sõbrusta niisuguste jookidega, mis sind uimastawad ja sinu waranduse käest ära riisuwad ning ära meelita ega sunni selleks ka mitte teisi!

7. Põlga tühiheid eba-usu kombeid ning tembutusi, mis inimese waimu wangistawad ja warandusele kahju toowad!

8. Püüa alati nõnda elada, et sa õige tegude poolest päikese sarnane oleksid, kes valgustab ja soojendab!

9. Kui vähä võimalik, siis astu abielusse juba 24-mas ehk 25-mas elu-aastas ja vali omale enese määriline kaasakene, kes mõistlik ja hoolas töötegija inimene on!

10. Armasta oma sugurahvast ja jää nendele surmani truuks! Kes oma rahvast lugu ei pia, neid ei auusta ega nende poole ei hoi, see ei armasta ega auusta ka mitte oma isa ja ema. Niisugusest inimesest ei ole Jumalal ega inimestel head meelt.

Need on nüüd minu põhjused, milledest ma eespool rääkisin ja mida ma õnnelise elu kätte saamiseks kõikidele, inimesele ja loomuliku elu armastajatele meelde tuletan. Võtke vastu ja püütke nende järelle elada, küll siis näete, et nad teile ja teie lastele õnne-tee lahti teevad ja õitseva elu majasse meelitavad! —

Kassifene.

(Mängi laul.)

1. Kassifene kambriis fargas
 Hiirte järel hüpates,
 Saatis surrma sabalifi —
 Liha, raswa raistajaid.

2. Karja-frants seal kurjast' wähtis
 Kadeduses kawalasi',
 Kassil kahju teha tahtis,
 Hirmutada hinsufest.

3. Kass ei teadnud kurja karta,
 Tegid julgest oma tööd;
 Järsku frants ta järel' jooksis —
 Murdis armu andmota! —

4. Kambriis pole enam kassid:
 Hiired julgest' jooksewad,
 Saija sööwad,
 Bere wara raistawad. —

5. Sest nüüd kantkeri kammerisje
 Kassi jälle kargama!
 Hiirekesi hirmutama,
 Sabalifi sapsima! —

Willelm Tell.

Kord oli Helweetsia maal, Austeria walitsuse all, niisugune kurb aeg, kus õigus

ning auusus ohkasiwad, aga ülekohus ning walskus hõiskasiwad. Küll püütsiwad auusad inimesed niisuguse asja üle kaebtust tõsta ja abi otsida, aga neid ei tahtud kuulda wõtta. Kõige furjemaks piinajaks oli selle rahwale maawalitseja Gessler. Seesama furi mees lastis furd kübara ridwa oisa riputada ja andis inimestele kindla käsu, et igaüks, kes ridwast mööda lähäb, piab mütsi peast maha wõtma ja ridwa otsas olewa kübara poole kumardama.

Seal tuleb tubli tütt Willem Tell, lähäb ridwast mööda, aga ei kumarda mitte. Teda wõetakse kinni ja wiiakse wangi kornel Gessleri ette. See hüiab wihaga: „Kangekaelne tütt, nühelgu sind sinu oma kunst! Ma panen sinu weikese poja pea peale ühe õuna seisma, selle pead, eemalt sihtides, pooleks lastma!”

Ja tõeste pannakse õun poisikese pea peale, wiiakse tütt eemale ja kästakse sealt sihtida. Kütt sihib, — wibupael wiriseb, — nool lendab wihisetes ja lõhub õuna pooleks.

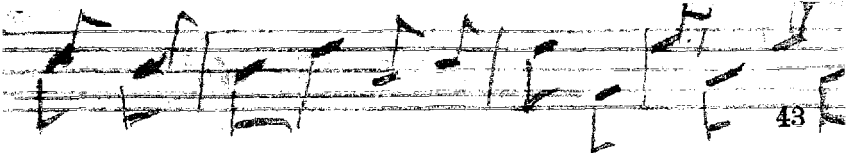

Ümberringi olew rahwas hõiskab rõemu pärašt. Gessler aga küsib kúti käest: „Kga mišpärašt wõtsid ja kaks noolt lastmifeš?“ Tell wastab: „Kui esimene minu pojasse oleš puutunud, siis oleš teine halastamata kiusaja südamesse tunginud.“

Gessler lasseb nüid kúti kinni siduda ja paati widada; ta tahab teda ise fenna wiia, kus kuu ega päike ei paista. Järwe peal tõuseb aga nii kange torm, et kõiki sõudjaid ning sõitjaid ühes paadiga ähwardab ära neelda. Suure häda sees la'eb Gessler Telli ümbert wangi sidemed ära wõtta, et tema kui kõige osawam luemamees oskaks paati kalju müiride wahel tüirida. Tell jubib, randa jõuudes, paadi niisuguse koha peale, kus madal kalju ünd paar jalga wette ulatab. Seal kargab ta tulise rutuga kaldale ja kaub kaljude wahele. Laemulene aga põrkab järwe peale tagasi. Gessler peaseb suure waewaga laenetest kaldale, aga langeb õõnesteel Telli maritšejast noolest.

Kaanon Mega teale

Kõik rahvas olivad rõemu pärast ehmatanud, kui nad oma piinaja surma kuulsiwad. Telli tegu karastas nende wahwust. Kui õige aeg kätte jõudis, siis kihutatiwad Helweetsialased omad piinajad minema, lõhkusiwad sunni-losfid, mida nad kawalusega kätte saiwad, maa tasa ja olivad piinajatest priid.

Kes Helweetsialaste hädadest ja nende wahwatest tegudest laiemat teadust soowib saada, see ostku omale „Willem Telli“ raamat!

Mõtte terakesed.

1. Õige ja loomulik õpetus parandab elu, aga segane lobin rõhub waimu.

2. Ülekohtuste filmad ei falli walgust ega õigete tegusid.

3. Kes õiglast inimest põlgab, on ise ülekohtune, sest -- pimedus ja walgus ei sünni teine teisega kokku.

4. Õige tunnistaja sõnad on pärlite sarnased, aga waletaja ütelused on just kui nõel-ussi kihwtised hammad.

5. Mida vähem inimene oma elamiseks tarvitab, seda õnnelikum ta on.

6. Ära unusta heal ajal hallwa aega, ega noores põlmes wanaduse päewi!

Wärwitud lind.

Hakk nägi, et tuikestele heaste süia anti. Ta wärwis ennast walgeks ja lendas nende onniske. Esiti oli wärwitud kelmikesel üsna hea põli, sest tuwikesed ei tunnud teda. Kord unustas ta ennast ja kääksus haki wiisil. Seal tuliwad tuwikesed hulgani tema kallale ja kihutasiwad teda eneste seast minema. Hakk läks omaste juurde tagasi, aga ka need ei lastnud teda, kui mõera wärwiliist loomakest, enest selka. Nõnda pidi ta selgita elama ja ühest kohast teise hulkuma, kuni kull ta ära käägistas.

Kreeklaste kavalus.

Wanal ajal sõdisiwad Kreeklased Trooja linna all. Linn oli tugew ja nad ei taht-

Wärwitud Lind

nud luidagi moodi mõitu kätte saada, ehk küll juba kaua aega olivad sõdinud. Mis wahwusega ning wägewusega korda ei läinud, seda tahtsiwad nad kavalusega toime saata. Nad walmistasiwad väga suure puust hobuse, peitsiwad selle sisekonnasse hulga tugewaid sõda-mehi warjule, põletasiwad omad tühisemad asjad kivil ära ja sõutsiwad laewadega eemale, warjulisesse kohta. Troojalased ei saanud Kreeklaste kavalusest midagit aru, tuliwad suure rõemuga linnast wälja ning jäiwad suurt puust hobust imestades wahtima. Seal leiti põelastikus üks Kreeklane puhkawat, seda Troojalased kogemata kombel arwasiwad teistest maha jäänud olemat. Sellelt püriti järele, mis puust hobune tähendab. Kes puikles wastu ja ei tahtnud ega tahtnud seletada. See sugune wiis kaswatas aga Troojalaste uudisehimu nii suureks, et nad waljusega maha jäänud Kreeklast rääkimisele sundisiwad, kes nendele nõnda pajatas: „Kreeklaste lootus seisis ikka jumalanna Ateene

Kreeklased saidvad sealt väga palju warandust ja tegiwad linna waremete unifiks, milleks ta ka jäi.

Wanad sõnad.

1. Ega hea ühelt poolt ei tule, kui teine head vastu ei tee.
 2. Wiha sööb wilja maast, kadetus kalad merest.
 3. Madu puetab naha, aga ei pueta naha.
 4. Rahuline meel käib rikkusest üle.
 5. Parema kaks kargamas, kui wiis wintgumas.
 6. Mis õigus ühele, see õigus teisele.
 7. Mis kuld, ei karda tuld, ega waju waseks.
 8. Mis õnneks loodud, on juba noorelt teraw.
 9. Raiumist ei pia enne seisma jäetama, kuni puu langeb.
 10. Puu ei lange ühe laastuga.
-

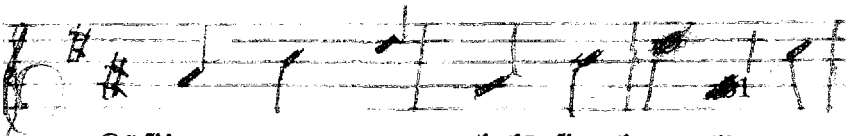
Kudas Gettaris Lüh

Kudas fina, nõnda mina.

Res tähele on pannud, see on ka näinud, et linnade wahel, kus weel raud-teesid ei ole, reisijad suure wanfriga sõidawad, millel mõnikord neli ja ka kuus hobust ees on. Ühes niisuguses wanfris juhtus kord kena pahandus. Seal oli teiste reisijate seas ka üks väga ellitatud emandakene, kes weikest koera süles hoidis ja teda tihti paitas ning musutas. Temaga wastamisi istus pakš, rõemsa näuga naljakas mees. Eñiti oli wanfris rahuline asi, ehk küll koera musutamine mõnele naeru sünnitas. Aga nii pia, kui pakš mees piipu hakkas suitsutama, karjus emandakene wingudes: „Res seda on näinud, et sõidu wanfris tubakat suitsutatakse? Mina ei wõi seda kannatada. Kui Teie järele ei jäta, siis minestan ma ära!“

Suitsetamine jääb seisma ja piip pugeb mehe taskusse. Natukesse aja pärast palub pakš mees, et sõitataja hobused finni piaks ja emanda sülest koera wäija wiskaks, sest

tema ei võivat koera haisu kannatada. Küll palub nüüd emandakene, et seda ei tehtaks, aga tema palumine näikse asjata olevat, sest paks mees hüüab: „Kes seda on näinud, et sõidumantres, kus inimesed istuvad, koeri meetakse? Wisake ruttu see elajas wälja!“ Ellitatud emandakene wingub ja hädaldata pool nutuga: „Kui Teie minu koerakese wälja wiskate, siis pian mina ise ka wälja minema, sest ma ei wõi temast sugugi eemal olla, maid mineston siis kohe ära. Kudas jõuaksin ma jala pikka teed käija?“ Wiimaks leiab ta ometi hea mõtte, kudas pahandatud naaber! wõiks meelitada. Ta ütleb: „Kui mina enam Teie tubaka suitsetamise üle ei kaeba, kas lubate siis minu koerakest wankrisse jääda?“ Paks mees wastab: „Kui Teie mind lasete rahulikult suitsetada, siis on asi üsna teine.“ Kõik kaas-sõitjad puhkewad naerma, aga paks isand on ise tõsine, wõtab piibukesse taskust wälja ning paneb ta tormama. Sõidu-mees astub jälle pukile ja wanker weereb murinal edasi.

Küfija wana mees arwab kõrsimehe nalja jutu tõfifeks asjaks, teeb Luua=Toomaga sõbrust ja palub teda teisel päewal oma külasse tulla, kus palju lapsi niisuguses ajutud haiguses kõlkumat, nagu kõrtsimees olla tähendanud. Luua=Tooma meelest on niisugused jutud just kui unenägu. Ta ei mõista külamehe küsimise peale muud kosta, kui lubab sooritud päewal K. külasse tulla. Sätab siis temaga Sumalaga ja hakkab luua koormat edasi widama. Öhtul räägib ta imelikku juhtumist kodus naisele. See ütleb: „Kui sind nõnda on kutsutud, siis mine julgeste! Laste arstinõist mõib selliwiihil toimetada, kui neid saama lamal wihtled, seal juures arusaamata sõnu pobised ja mõnda muud wigurit teed.“

Nõnda sünnib ka. Teisel päewal samumub Luua=Toomas K. küla poole. Öht ta seal küll enne ei ole käinud, siiski trehwab ta, kui imewäest juhitud, just sellisama mehe saama juure kõige esitaks sisse astuma, kes teda on tellinud. Önne kui

tõrwa! Tuli pannakse nüüd sauna ahju ja seatakse kõik muud asjad wihtlemiseks walmis. Külas antakse igal pool teada, et laste arst on tulnud ja Mihkle sauna juures haigeid lapsi wihtlemisele ning muul wiisil arstimisele wõtawat.

Staiji rändab nüüd nimetatud sauna juure mitmelt poolt kokku. Piisukeste karjumine ja kääksumine on suur. Luua-Thomas wihtleb ajutud lapsukest ehk muutsutab neid muul kombel, nõnda, kudas temal juhtub meelde tulema. — Abiotsijad on arstile ka rohkesti andeid toonud: raha, liha, leiba ja muud.

Kui lapsed arstitud, kuinotab Luua-Thomas ennast, pakib, saadud waranduse kelgu peale ja saab niisuguse koorma, et waewalt edasi jõuab widada. Teed mööda koju poole sammudes mõtleb ta: „Tõeste kena ja imeks panemise wäärt asi, kudas inimene nii ruttu wõib arstiks saada! Paari päewa eest ei teadnud ma sellest midagit, aga nüüd olen ma juba kuulus arst, kes mõne tunnilise

tembutamise eest suure koorma warandust on kätte saanud. Kui niisugusid külasid ja nii rumalaid inimesi palju oleks, siis wõiksin ma ruttu rikkaks saada. —"

Tarwilikud õpetused.

1. Kärpseid ja parmuseid wõiwat hobustest sellwiisil eemale hoida, kui hobuse riistu ülge raswaga määratakse ja päikese paistel haisema lastakse minna.

2. Kartohwli ja aak pidada siis palju suurem olema, kui nende õied ära murtakse.

3. Kui hobune rautada ei taha lasta, siis pannakse temale kummagi kõrwa sisse weike kivi ja need olla suureks abiks.

4. Tindi plekkisid riide pealt ära pesta wõib kõige odavamalt lahutuse weega (Scheidewasser). Nimetatud wedelikust tilgutatakse üks ehk paar tilka pleki peale, mis enne on weega märjaks tehtud ja ruttu on tindimärk kadunud.

5. Odavaid ning heasid kookisid tehakse järgmisel wiisil: Wõta kahe

Lõpetuseks ilmselt

toobilise maagna ehk püti täis praegu kooritud haput piima, sega sellele kühjaga thee lusika täis peenikest tooda pulwert sisse, klopi seda siis — peenikest püüli jahu sisse lastes — püdelaks tainaks, mis paras on lusikaga panni peale tõsta. Selliviisil valmistatud koogid on kõige odavamad, on seedmisele kerged ja maitsemad üsna head. Sooda pulwert võib igast apteegist osta, nael maksab 20 kopikat.

6. Kuna ruutusid õli-wärwist puhastada, mis wärwimise juures määritud on saanud, olewat seebiga kõige kergem, kui teda plekilise ruudu peale määratakse ja seal mitu tundi seista lastakse.

7. Nüridaid wiilisiid terawaks teha võimab sellega, kui neid 48 tundi weemle hapatuse sees (üks jagu haput, viis jagu wett) lastakse seista. Hapu wõtab wiili hammaste wahelt puru ära, teeb wiili meks ja karedaks. Enne aga, kui niisuguseid wiilisiid tarwitusele wõetakse, piab neid lehelisega hooljaste puhtaks pestama.

Markus Leht
1891

faks korda! Boegemise aeg olgu alati selgeste teada, et emised sell ajal paremine toidetud ja teistest sigadest lahus saakivad hoitud. Kuldid tulewad enne nuumamist ära kohitseda, muidu ei ole nende liha maitsev. Palamal suwe ajal piab selle eest suurt hoolt kantama, et siad igal päewal mitu korda juua saawad ja wee sees ehk muda loikudes endid piherdada wõiwad. Kui tiiki, lompi ehk jõe ei piaks ligidal olema, siis piab sigade joogi nõwudesse igakord pisut lupja pantama, muidu figinewad nendele mitmesugused haigused. Sügisel, kui külmad ööd on, ärgu aetegu figu mitte liigwara wälja, waid alles siis, kui hall on maast ära kadunud! Niisama hoitagu neid ka suure wihma sajuga kodus! Glu-sigade laudad olgu talwel palju soojemad, kui nendel, keda nuumatakse! Sigadele pantagu alati nii rohkestest põhku alla, et nad kiuwalt magada wõiwad!

Üleüldiseks rohuks on sigadele alati hea söömaga fiske anda: weewelt, loor-

beri teri ja kriiti, igast jaust ühe palju. Reid piab aga enne kokku segatama ja peenikeseks tõugatama. Sga sia jauks arwatasse üks lood.

Weiste punatõbest.

Weiste punatõbi pidada sellest tulema, kui loomad kihtisid putukaid rohuga sisse neelavad ehk niisugust rohtu söövad, mis seda tõbe sünnitab. Tõbe tunde märgid on: loom ei söö, käib kurvalt, lehmale kaub piima andmine, kõrwad on külmad, süda peksab kangeste, kusi on werega segatud. Kõige odavam rohi, mis igal inimel kerge saada, on selle haigusele parandajaks marijää. Marijää õerutakse peenikeseks, pannakse sellest siis supi-lusika täis pooletoobilise pudeli sisse, mis leiget wett peaaegu täis on walatud, klopitakse pisut, et ta ära sulab ja kallatakse lehmale kurku. Kui tõbi alles hakatuses on, siis aitab ühe ainsa korra andmine juba küllalt. Aga hoitku igalüks selle eest, et ta loomadele kes sunast tõbe nõewad, mitte

Memorabel

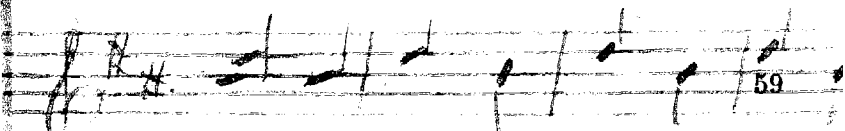
mitmeid rohtusid järgimööda sisse ei anna!
Selle viisiga on juba palju inimesi oma
lehmadest ilma jäänud.

Mis piff nina võid teha.

Kaks kuulust muusiku meistert, Mootsart ja Haiden, olivad fõrd mõlemad ühes koos mõeraspidul. Mootsart oli naljatas mees ja maijas shampanja viina peale. Ta ütles Haideni vastu: „Viame selle peale kihla, et mina lühikese ajaga niisuguse tüki komponeerin, mida Teie mitte esimese korraga ära mängida ei võe! Kumb kautab, ostab 6 pudelit shampanjat“.

Kutsutaw vastas naeratates: „Olgu minugi pärast nõnda!“ Mootsart lähäb kirjutuse laua juure, märgib kümme kõnd noodikesi paberi peale ja toob siis selle lehe Haideni kätte. Wiimane imesteleb nootide lihtsuse, kui ka komponeeria arvamise üle, et tema neid mängida ei võivat ja ütleb siis Mootsartile: „Teitel on wist liig palju raha, et seda shampanja ostmisega tahate

Georg Oskar Kull
Georg Oskar Kull

wähendada." Kui Haiden aga mõned akor-
did on mänginud, jääb ta järsku seisma ja
hüiab: „Kudas seda võib keegi mängida?
Mill käed teine teisest väga kaugel on, piab
sellisamal ajal keskelt ka veel ühte tooni
helistatama?“ „Kas Teie siis seda ei wõi?“
küüb Mootsart juure astudes, istub ise kla-
weri ette ja hakkab mängima. Kui ta sen-
na kohale on jõudnud, kus Haiden enam
edasi ei saanud, mängib ta kättega mõlemil
pool klaveri otsas ja paneb keskmise tooni
oma nina otsaga hüidma Selle
üle hakkaswad kõik pidulised naerma, sest
Mootsartil oli pikk nina, aga Haidenil lühike.
Lühikese nina mees pidi aga kuus pudelit
shampanjat ostma.

Sige wastus.

Moort tütarlast taheti wägisi niisugusele
mehele panna, seda tema ise ei wõinud sal-
lida. Si aitanud seal neiuksese palumised
ega wanemate poole hüidmised midagit,
teda kästi peigmehega altari ette astuda.

Kütkne Jehowat

Kui kirikhärra temalt küsis: „Kas sa tahad seda oma peigmeest vastu võtta, kui kallist abikaasa armastada ja auustada j. n. e.“ siis vastas tüdruk: „Auustatud härra! Teie olete esimene, kes minult selle järele küsib, kas mina ka tahan. Teile võin ma ka ütelda, et ma teda ei taha.“

Nõnda saidwad wägisi püüdja ning wäekombel sundijad pika nina.

Kuri naine on kuradist wägewam.

(Wana jutt. Poissmeeste ajaraamatust.)

Kord elas kensakas mehekene, kes nõuiks mõttis poissmehe põlmes surmani läbi ajada ja ei ialgi naisterahvastega sõbrustada. Niisuguses mõttes oli ta juba kolmkümmend aastat ilma ära elanud. Tema wennad ning sõbrad ei kiitnud seda nõuu sugugi heaks, waid käiswad temale tungiwate soowimistega nii kaua peale, kuni ta mehekene ometi kosja läks. Ta wäsele juhtus omale aga niisuguse teise poole saama, kes kõi-
tidest maapealsetest Gewa õdedest õelam ja

tigedam oli. Ei aitanud seal mehe paitamised ega meelitamised, ei ähwardamised ega waljused — pöörane jäi pööraseks ning ei parandanud ennaft pörmugi. Mehe elu oli nii wilets ja waene, et ta enese juba armas elusalt pörgus olewat. Nende majas helises alati karjumine, söimamine ning sajatamine hommikust õhtuni. Wiimaks lõppes mehe kannatus otsa: toppis pahura naise kotti, tassis rabasse ja wiskas pori laukasse....

Kolmandamal päewal, pärast seda, juttus seesama mees rabast läbi minema ja tähendatud pori-lauka ligidalt pööda astuma. Seal kuuleb ta haledat appi hüidmise healt ja näeb muda sees inimese moodi fogu ennaft liigutawat. Mehel on seda nähes kurb meel ja mõtleb: „Oh sa waene naisefene, sa oled nüüd küllalt waewa kannatanuo, ma tahan sind waewaft peasta ja muda seest wälja tõmmata!“ mõtab pika lati, ulatab seda otsapidi hädaldaja kätte, käsib sellest kõwasti finni hoida ja weab teda kaldale. Aga küll lohkeb mehefene ära, kui ta kal-

dale tuleja hirmsat ning koledat nagu näeb! See ei ole aga mitte tema naine, nagu esiti armanud, vaid on wana põrguline ise, kellel teine farm peast ära löödud ja kõik nagu katkiseks ning weriseks lõhutud näikse olemat. Sarwik hakkab rääkima: „Ole terve, sa hea mees, et mind ära peastsid! Ma tahan seda maewa sulle rohkem mõedul tasuda!“ Rudas ta lubab, nõnda ka teeb. Ta näitab oma peastjale enese waranduse kambreid ja annab temale rohkestes kulda ning hõbedat, mida ta ise aitab mehe kodusse kanda. Seal küsib mees temalt: „Aga ütles mulle ometi, kes sind nii hirmsal kombel pekssis ja lõhkus?“ Sarwik wastab: „Kolme päewa eest tuli senna raba laukasse üks väga õel naine, kes minule öösel ega päewal armu ei annud, kuni mina wigaseks ning wäetimaks olin pekstud ja weel suure maewaga pori peale sain tõusta ja sind abisse kutsuda“. —

Sarwiku haamad paranefiwad ruttu ja teine farm kaswis ka jälle afemele, aga ta ei

läinud mehe majast enam ära. Mees oli üsna mures, sest niisuguse koleda kujulise elutaga ei tahaks jo keegi ühe katuse all elada. Wiimaks leidis ta ometi hea nõuu: Ta kutsus wallast kolm kõige kurjemat naist oma majasse, saatis nad kõrwalisesse kambriisse ja laskis neid seal teine teisega tülitseada. Sarmik kuulis tüli-tisa ja küsis mehe käest: „Mis kära see on? Kes seal tülitsemad?“ Mees vastas: „Seie on meie wallast kolm kõige kurjemat naist elama asunud ja hakkavad nüüd teine teisega tülitsema.“ Seda kuuldes oli Sarmik üsna kohkunud ja ütles mehele tasakeste: „Ole wa kallid nõnda hea ja lasse mind wälja minna nõnda, et nemad ei näe! Ei mina siin majas nüüd enam tohi elada!“ — Nõnda peasis mees kurjast naisest ning turadist lahti ja püidis sellest päewast saadik oma endise põhjusmõtte järele elada ja ennast naistest ning nende sooritajatest eemale hoida. —

Soovitatavad raamatud.

1. **Benefeele õpetus.** Siimeseks hakatuseks koolides ja kodus õppijatele. Kirjutanud ja väljaandnud M. Tõnisson. Raamat on uuema õpetuse viisi järele kokku seatud, 32 lehekülge suur, kõwaste köidetud ja maksab 10 kopikat.

2. **ABD-raamat.** Neljas trükk. Väljaannud M. Tõnisson. Raamat on 36 lehekülge suur, kõwaste köidetud ja maksab 10 kop.

3. **Cestlaste laulik.** Toimetanud M. Tõnisson. Selles laulikus on palju mõnusaid lauletavaid laulusid ja lõpetuses 36 ring-mängu laulu. Hind 20 k.

4. **Siioni teekäija palweraamat.** Selles raamatus on kõiksugused palwed sees, mida kõstred, kooliõpetajad ning muud palweraamatute pruukijad tarvitavad. Hind 20 kop.

5. **Ristrahwa õnnistuse öied.** Uued waimulikud laulud. Hind 10 kop.

6. **Siioni pärsed.** Raunimatest kirja- ning laulusalmidest kokku seatud. Hind 5 kop. On lastele kinkimiseks kohane.

7. **Rahwa tähtsaamat 1887.** Kirjutanud M. Tõnisson. Iseäranis Benefeele adresside kirjutamise pärast soovitam. Ka on seal tuumakaid lugemisi sees. Hind 20 kop.

